

Vastaus Antero Eerolan ja 5 muun valtuutetun aloitteeseen Helsinki-Vantaan lentokenttä tarvitsee erityistukea yhteistyössä valtiovallan ja EU:n kanssa

VD/703/00.02.00.03/2025

PT/TK/TT/EJ

Antero Eerola sekä 5 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Helsinki-Vantaan lentokenttä on viime vuosina rämpinyt suurissa taloudellisissa vaikeuksissa. Koronapandemia romahdutti lentoliikenteen matkustajamäärät kaikkialla maailmassa, myös Suomessa.

Pian pandemian laannuttua Venäjä käynnisti suurhyökkäyksen Ukrainaan. Sen tuottamat lännen pakotteet ja Venäjän vastapakotteet puolestaan sulkivat itänaapurin ilmatilan länsieurooppalaisilta lentoyhtiöiltä. Erityisesti tämä iski kansalliseen lentoyhtiöömme Finnairiin, joka oli nojannut liiketoimintansa pitkälti Aasian liikenteeseen Venäjän ilmatilan yli.

Helsinki -Vantaan lentokenttä onkin yksi harvoista eurooppalaisista kentistä, jonka matkustajamäärät eivät ole elpyneet edes koronaa edeltäneelle tasolle. Tämä on tarkoittanut syviä vaikeuksia myös Suomessa lentokenttiä ylläpitävälle Finavialle. Heijastusvaikutukset ovat valtakunnallisia, sillä Helsinki-Vantaalta saatavilla tuloilla Finavia rahoittaa pitkälti myös muita, maakunnallisia lentokenttiä eri puolilla Suomea.

Suomen kansainvälisen ykköslentokentän elpyminen onkin koko Suomen asia.

Valtiovalta on luvannut ryhtyä erityistoimenpiteisiin tukeakseen itäistä Suomea, joka on ajautunut vaikeuksiin itärajan sulkemisen jälkeen. Samoin Euroopan unioni on valmistellut erityistukea unionin rajaseuduille, jotka kärsivät taloudellisesti lähes kaikkien suhteiden katkeamisesta Venäjälle ja Valko-Venäjälle.

Usein jää huomaamatta, että Suomen suurin rajanylityspiste sijaitsee Vantaalla, lentoliikenteemme suurimmassa solmukohdassa. Siksi myös Helsinki-Vantaan lentokentän ja koko Vantaan lentokenttäklusterin pitäisi olla oikeutettu rajaseuduille kohdistuvaan erityistukeen niin kauan Venäjän aloittama sota sekä sen aiheuttamat pakotteet ja vastapakotteet halvaannuttavat taloudellista toimintaa Suomen rajoilla.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

*Kaupunki kokoaa erityisen toimenpidepaketin, jolla vaikeuksiin ajautunutta Helsinki-Vantaan lentokenttää ja koko kaupungin lentokenttäklusteria voidaan tukea selviämään nykyisten taloudellisten vaikeuksien yli. Asiassa on oltava yhteistyössä alan yritysten, ammattiliittojen, valtiovallan ja Euroopan unionin kanssa ja tutkittava erityisesti EU:n rahoitusmahdollisuuksia.”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 32

Päätös:

Päätettiin ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 5 muun valtuutetun aloite Helsinki-Vantaan lentokenttä tarvitsee erityistukea yhteistyössä valtiovallan ja EU:n kanssa
-

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki on sitoutunut edistämään Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Aviapoliksen alueen elinvoimaa. Alue on keskeinen paitsi Vantaalle, myös Uudellemaalle ja koko Suomelle. Aviapolis on maan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä, jossa työskentelee noin 42 000 henkilöä, ja alue tuottaa arviolta 3 % Suomen bruttokansantuotteesta. Vaikka Uusimaa on taloudellisesti Suomen merkittävin alue, sen suhteellinen talouskasvu on ollut koko 2000-luvun ajan maan hitainta. Lentoaseman vaikutusalueen kasvua ja kilpailukykyä on tarpeen vahvistaa. Lentoaseman rooli on huomioitu maakuntakaavassa ja Uusimaa-ohjelmassa.

Lentoliikenteen aluetaloudelliset vaikutukset ovat laaja-alaisia ja merkittäviä. Suomessa lentoliikenne tuottaa noin 120 000 työpaikkaa ja sen arvo kansantaloudelle on yli 9 miljardia euroa. Lentoliikenteen kerrannaisvaikutukset eri toimialoille ovat huomattavat. Jokainen lentoliikenteeseen sijoitettu euro tuottaa keskimäärin kolme euroa muille toimialoille. Lisäksi yksi lentoasemalla sijaitseva työpaikka synnyttää keskimäärin 4,1 työpaikkaa muualle alueelle.

Lentoyhteyksien määrä vaikuttaa suoraan alueen taloudelliseen suorituskykyyn. Esimerkiksi 10 prosentin kasvu suorissa lentoyhteyksissä voi nostaa BKT:tä noin 0,5 prosenttia. Euroopan tasolla lentoliikenteen osuus BKT:stä on noin 5 % ja työllisyydestä 6 %, mikä tekee siitä yhden merkittävimmistä yksittäisistä toimialoista.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että lentoaseman toiminta ja sen kehittäminen ovat keskeisiä alueen elinvoiman, työllisyyden ja talouskasvun kannalta. Lentoliikenteen supistuminen tai yhteyksien heikentyminen vaikuttavat laajasti koko alueen talouteen, työpaikkoihin ja investointien määrään.

Koronapandemia ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ovat aiheuttaneet haitallisia vaikutuksia Helsinki-Vantaan lentoasemalle ja lentoliikenteelle. Venäjän ilmatilan sulkua on pidentänyt lentoaikoja merkittävästi Aasian ja Euroopan välillä sekä vähentänyt matkustajamääriä. Tämän seurauksena lentoaseman asema tärkeänä solmukohtana Euroopan ja Aasian välillä on heikentynyt. Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärät ovat palautuneet vuoden 2024 loppuun mennessä vasta n. 75 % verrattuna vuoteen 2019. Matkustajia on edelleen (v. 2024: 16,3 milj.) n. 5,5 miljoonaa vähemmän kuin 2019 (21,9 milj.), vaikka verrokkilentoasemien matkustajamäärät ovat ylittäneet koronaa edeltävän tason Euroopassa.

Lentoliikenteen volyymi on yhteydessä alueen työllisyyteen: lentoliikenteen alalla käytetty vakiintunut arvio on, että miljoona matkustajaa vastaa noin 1 000 työpaikkaa. Tämän perusteella voidaan suuntaa antavasti arvioida, että menetys tarkoittaa noin 6 000 työpaikkaa Helsinki-Vantaan lentoaseman vaikutusalueella. Vantaalla tämä kehityssuunta näkyy myös työttömyysluvuissa. Heinäkuussa 2025 Vantaan työttömyysaste oli 14,6 % ja laaja työttömyys sitäkin suurempi.

Lentokentän alhaisempi volyymi tarkoittaa pienempää verotulokertymää Vantaan kaupungille erityisesti kunnallis- ja yhteisöveron osalta. Lentoliikenteen hiipuminen on vaikuttanut erityisesti palvelualoihin, logistiikkaan, matkailuun ja kuljetukseen, ja investointien määrä alueella on vähentynyt, joskin niitä

edelleen on. Esimerkiksi DHL on investoinut uuteen logistiikkakeskukseen Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Vantaan kaupunki tukee Helsinki-Vantaan lentoaseman ja sen vaikutusalueen elinvoimaisuutta esimerkiksi seuraavilla toimenpiteillä:

Avia-verkosto ja Airport Region -toimintamallin valmistelu

Vantaan kaupungin ja Uudenmaan liiton yhteistyönä toteutettava Avia-verkosto toimii julkisen ja yksityisen sektorin yhteisenä kehittämis- ja vaikuttaja-alustana, jossa käsitellään ajankohtaisia Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämiseen liittyviä asioita. Avia-verkosto toimii aktiivisesti ja sen toiminta on avointa kaikille siitä kiinnostuneille yksityisen ja julkisen sektorin toimijoille. Verkosto edistää lentoasemaekosysteemin kestävyyttä, vetovoimaa ja saavutettavuutta.

Yhtenä keskeisenä toimenpiteenä Vantaan kaupunki valmistelee mahdollista Airport Region -toimintamallia. Tavoitteena on muodostaa riittävän vahva ja koordinoitu alueellinen toimija, joka toimii aktiivisesti yhteistyö- ja edunvalvontaverkostoissa ja kykenee vaikuttamaan yhteisesti sovittuihin teemoihin ja niiden edistämiseen alueellisesti, maakunnallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti (EU). Toimintamallia rakennetaan kansainvälisesti menestyneiden lentokenttien toimintamallien pohjalta. Toiminnan keskiössä on taloudellisen hyödyn maksimointi, yhteistyön tiivistäminen eri toimijoiden välillä, investointien ja työpaikkojen lisääminen sekä alueen kansainvälisen näkyvyyden ja vetovoiman kasvattaminen. Valmistelut Airport Regionin muodostamiseksi ovat käynnissä.

Aviapoliksen kokonaisvaltainen kehittäminen

Kaupunki valmistelee parhaillaan laajaa kehityssuunnitelmaa Aviapolis-alueelle. Tavoitteena on rakentaa kansainvälisesti kilpailukykyinen lentokenttäkaupunki, joka hyödyntää lentoaseman potentiaalin täysimääräisesti. Visio- ja suunnittelutyö ovat käynnissä, ja niiden pohjalta valmistellaan syksyn 2025 aikana päätösehdotuksia kehittämisen suuntaviivoista. Ensimmäiset toimenpidekokonaisuudet tuodaan esiteltäväksi elinvoima- ja työllisyysjaostoon lähitulevaisuudessa.

Vantaan elinkeinoelämän klusterien vahvistaminen

Vantaan elinkeinoklusterit, erityisesti logistiikka ja korkean teknologian alat, ovat kiinteästi yhteydessä lentoaseman toimintaan ja tarjoavat mahdollisuuksia työllisyyden ja investointien lisäämiseen lentoaseman vaikutusalueella. Logistiikkaklusterissa toimii mm. lentorahtiin liittyvä työryhmä, joka kehittää alan operatiivisia ja turvallisuusratkaisuja, vahvistaa lentoaseman markkinointia ja edistää uusien liiketoimintojen ja työpaikkojen syntymistä rahtitoimijoiden kautta. Korkean teknologian klusterin kehittämiseksi kaupunki on toteuttanut laajan yritysierroksen, jonka pohjalta on tunnistettu kasvun ja kehityksen teemoja. Tavoitteena on rakentaa lentoaseman ympärille kansainvälisesti kilpailukykyinen teknologiaekosysteemi.

EU-vaikuttaminen

Vantaan kaupunki on kansallisissa ja Euroopan Unionia koskevissa yhteyksissä nostanut esiin lentoaseman alueen merkityksen Suomen ja Euroopan lentoliikenteen itärajana, ja korostanut Venäjän hyökkäyssodan johdosta tapahtuneen ilmatilan sulkeutumisen merkittäviä paikallisia ja alueellisia negatiivisia vaikutuksia.

Vantaan kaupunki katsoo, että lentoaseman alue tulee huomioida Euroopan Unionin mahdollisissa itäisen raja-alueiden tukea koskevista ohjelmissa. Vantaan kaupunki on myös 18.9.2025 antanut EU-komissiolle lausunnon koskien Euroopan unionin itäisten raja-alueiden tukiohjelmia.

Elinvoimapalveluiden näkemys on, että nämä toimet yhdessä riittävät myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi, mutta tarvittaessa käynnistetään lisätoimenpiteitä.

Kaupunginhallitus 22.9.2025 § 21

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Antero Eerolalle ja viidelle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana esittelijä teki seuraavan lisäyksen ennen aloitevastauksen viimeistä tekstikappaletta:

”EU-vaikuttaminen

Vantaan kaupunki on kansallisissa ja Euroopan Unionia koskevista yhteyksissä nostanut esiin lentoaseman alueen merkityksen Suomen ja Euroopan lentoliikenteen itärajana, ja korostanut Venäjän hyökkäyssodan johdosta tapahtuneen ilmatilan sulkeutumisen merkittäviä paikallisia ja alueellisia negatiivisia vaikutuksia.

Vantaan kaupunki katsoo, että lentoaseman alue tulee huomioida Euroopan Unionin mahdollisissa itäisen raja-alueiden tukea koskevista ohjelmissa. Vantaan kaupunki on myös 18.9.2025 antanut EU-komissiolle lausunnon koskien Euroopan unionin itäisten raja-alueiden tukiohjelmia.”

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

elinvoimajohtaja Tommo Koivusalo, etunimi.sukunimi@vantaa.fi